

STANDARD UČITELE

Učitel a jeho žáci

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Učitel a jeho žáci

Plánování výuky, podpora procesů učení,
hodnocení práce žáků, rozvoj schopností žáků hodnotit vlastní práci,
reflexe výuky, péče o klima

Učitel je schopen prokázat profesní kompetence, které se projevují v klíčových oblastech jeho činností - zejména v plánování výuky, řízení a organizaci procesů učení, vedení žáků k hodnocení jejich práce, v hodnocení procesů i výsledků žákova učení a v systematické reflexi práce se žáky, ve vytváření podnětného prostředí pro učení apod.

CHARAKTERISTIKA KARIÉRNÍHO STUPNĚ

01

Začínající učitel

Úroveň kvality – počáteční připravenost
Výsledky práce – plní svůj rozvojový plán pro adaptační období
Rozsah působení – práce s žáky s podporou

02

Samostatný učitel

Úroveň kvality – velmi dobrá
Výsledky práce – velmi dobré
Rozsah působení – aktivní samostatná práce s žáky

03

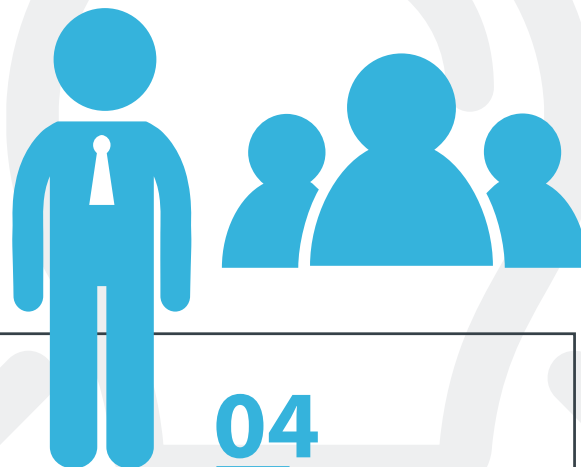
Vynikající učitel, pedagogický lídr školy

Úroveň kvality – vysoká
Výsledky práce – vynikající
Rozsah působení – podpora růstu kvality ve škole

04

Vynikající učitel, lídr školského systému

Úroveň kvality – vysoká
Výsledky práce – vynikající
Rozsah působení – podpora rozvoje kvality školského systému

OČEKÁVANÉ PROFESNÍ KOMPETENCE UČITELE

2.1 Plánování výuky

Učitel při plánování výuky i svého výchovného působení na žáky vychází z didaktické analýzy obsahu učiva, směřuje k cílům stanoveným kurikulárními dokumenty a má na zřeteli očekávané výstupy, učivo i kompetenční rozvoj žáků. Zohledňuje individuální potřeby a možnosti žáků.

2.2 Podpora učení

Učitel využívá široké spektrum forem a metod výuky, které vedou k aktivnímu a kooperativnímu učení žáků. Individualizuje výuku s ohledem na dispozice, zájmy, možnosti i potřeby jednotlivých žáků. Výchovně působí na žáky, umožňuje jim získat vnitřní motivaci, osvojit si žádanou kompetence.

2.3 Hodnocení průběhu a výsledků učení

Učitel hodnotí průběh a výsledky učení žáků s využitím relevantních aktuálních poznatků. Dbá na odbornou a věcnou správnost učení žáků. Hodnocení žákovy práce provádí dle jasných kritérií a vztahuje je k cílům učení. Přihlíží k individuálním možnostem žáka.

2.4 Výchova žáků k hodnocení vlastní práce

Učitel rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k hodnocení vlastní práce i práce ostatních. Vede je k odpovědnosti za průběh a výsledky vlastního učení.

2.5 Reflexe

Učitel systematicky reflektuje procesy plánování, vlastní výuku a její dopad na žáky s cílem zkvalitnit svoji práci a zvýšit tak efektivitu žákova učení.

2.6 Klima

Učitel ovlivňuje prostředí pro učení ve třídě a klima třídy s cílem vytvořit co nejlepší podmínky pro učení žáků a jejich stálé zlepšování. Podporuje sociální klima založené na vzájemném respektu a spolupráci.

2.1 PLÁNOVÁNÍ VÝUKY

Učitel při plánování výuky i svého výchovného působení na žáky vychází z didaktické analýzy obsahu učiva, směřuje k cílům stanoveným kurikulárními dokumenty a má na zřeteli očekávané výstupy, učivo i kompetenční rozvoj žáků. Zohledňuje individuální potřeby a možnosti žáků.

2.1.1 Systém plánování ve škole

2.1.1-I

Je seznámen se systémem plánování ve školní praxi, rozumí podstatě plánování a jeho důležitosti pro úspěšné fungování kolektivu žáků i školy jako celku.

2.1.1-II

Je obeznámen se **systémem plánování ve škole**, na níž působí. Řídí se školními plány a účinně je využívá při své práci.

2.1.1-III

Detailně rozumí systému plánů své školy a jejich vzájemným vztahům. Ve škole se podílí na tvorbě a hodnocení plánů v jemu svěřené oblasti.

2.1.1-IV

Dlouhodobě se zabývá problematikou plánování v oblasti výchovy a vzdělávání. V této oblasti publikuje, podílí se na výzkumu, pracuje v roli lektora.

2.1.2 Plánování vzhledem k cílům učení

2.1.2-I

Teoreticky je vybaven znalostmi nezbytnými pro správný postup při plánování své práce ve třídě a plánování činnosti žáků při jejich učení v souladu s cíli stanovenými v kurikulárních dokumentech.

2.1.2-II

Při plánování pracuje s ukazateli **dosahení vzdělávacích a výchovných cílů**, které jsou stanoveny v ŠVP. Rozumí smyslu a cílům vyučovacího předmětu dle ŠVP a účinně směřuje k očekávaným výstupům ve svých třídách. Cíle stanovené ŠVP je schopen rozpracovat do dílčích vzdělávacích cílů a následně je úspěšně naplňovat při své práci se žáky ve třídě. Při plánování vychází z reflexe průběhu a výsledků předchozí výuky a učení žáků, které prokazatelně monitoruje.

2.1.2-III

Je flexibilní a zkušený v plánování a vytváření učebních postupů v hodině i ve sledu více hodin tak, aby byly účinně propojeny s cíli ŠVP i s potřebami žáků. Tyto své zkušenosti předává svým kolegům a podílí se tak na růstu kvality jejich práce se žáky.

2.1.2-IV

Spolupracuje s vysokými školami vzdělávacími učiteli v pozici fakultního učitele či s nimi spolupracuje jako externí učitel při přípravě budoucích učitelů a z této pozice působí na budoucí učitele s cílem rozvíjet jejich dovednosti při plánování výuky.

2.1.3 Plánování obsahu

2.1.3-I

Je vybaven na státem očekávané úrovni znalostmi učiva ve svých aprobačních předmětech. V praxi volí pro svou práci s žáky takový

2.1.3-II

Volbou obsahu, promyšlenou provázaností učiva a vhodným využitím mezipředmětových vztahů naplňuje cíle výuky ve svém předmětu - dosahuje očekávaného

2.1.3-III

Má výrazný nadhled nad probíraným učivem, zprostředkovává obsah v širších mezipředmětových, kulturních a společenských souvislostech.

2.1.3-IV

Systematicky sleduje vývoj svého aprobačního oboru. Analyzuje změny v oboru z pohledu jeho využitelnosti ve výuce a následně navrhuje inovace obsahu vzdělá-

obsah, který je nezbytný k naplnění cílů daných pro jeho předměty kurikulárními dokumenty.

rozvoje klíčových kompetencí svých žáků a očekávané úrovně jejich vědomostí, dovedností, případně pracovních návyků a postojů. Sleduje vývoj svých aprobačních předmětů. V plánování obsahu učiva pro práci se žáky ve své třídě zohledňuje novinky v oboru nebo oblasti a jeho metodologii. Při plánování obsahu výuky promýšlí způsoby hodnocení procesů a výsledků učení žáků.

Novinky z oborů přenáší do vlastní výuky a navrhuje inovace obsahu učiva v ŠVP své školy.

S oporou o znalost cílů výuky kolegům vysvětluje a zdůvodňuje výběr učiva. Podněcuje je k rozvoji v této oblasti.

vání na úrovni rámcových vzdělávacích programů.

2.1.4 Plánování vzhledem k individuálním potřebám žáků

2.1.4-I

Je obeznán s problematikou diferenciací a individualizace výuky v závislosti na možnostech a potřebách žáků. Zná postupy využívané pro tvorbu individuálních vzdělávacích plánů pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami.

2.1.4-II

Pro žáky, kteří to potřebují, je schopen v úzké spolupráci s poradenským pracovníkem připravit **individuální vzdělávací plán žáka** (IVP, osobní vzdělávací program), nebo využít individuální vzdělávací plán zpracovaný výchovným poradcem. Podle takto zpracovaných dokumentů je schopen pracovat a dosahuje ve své práci předpokládaných výsledků v rozvoji žáka se ŠVP. Připravuje diferencované činnosti a úkoly pro různé typy žáků na základě jejich diagnostikovaných vzdělávacích možností a potřeb.

2.1.4-III

Pro potřeby školy vytváří metodickou podporu pro tvorbu a naplňování IVP. Zpracovává IVP, v oblasti jejich naplňování je konzultantem svým kolegům. Aktivně sleduje dění v oblasti práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, na úrovni školy je odpovědný za přenos potřebných informací ostatním učitelům. Navrhuje alternativní postupy při práci s nemotivovanými i s talentovanými žáky ve škole.

Principy inkluzivního vzdělávání dokáže efektivně začlenit do kurikulárních dokumentů školy.

2.1.4-IV

Dlouhodobě se zabývá problematikou žáků vyžadujících individuální přístup ve výuce. Formuluje strategie ovlivňující obsah koncepčních materiálů v oblasti práce s těmito žáky.

2.1.5 Časový rámec

2.1.5-I

Časový rámec výuky akceptuje jako základní parametr při plánování práce se žáky.

2.1.5-II

Respektuje **časový rámec výuky** stanovený osnovami ŠVP a výuku ve vymezeném čase realizuje.

2.1.5-III

Komplexně promýšlí časovou náročnost výuky i komplexní realizaci ŠVP.

Podílí se na časovém vymezení učiva v ŠVP, má odpovídající zkušenosti, které mu umožňují monitorovat soulad postupu práce své i práce kolegů v průběhu školního roku a časového rámce vymezeného ŠVP.

2.1.5-IV

V rámci tvorby a revizí národních kurikulárních dokumentů se podílí na vytváření učebních plánů.

2.2 PODPORA UČENÍ

Učitel využívá široké spektrum forem a metod výuky, které vedou k aktivnímu a kooperativnímu učení žáků. Individualizuje výuku s ohledem na dispozice, zájmy, možnosti i potřeby jednotlivých žáků. Výchovně působí na žáky, umožňuje jim získat vnitřní motivaci, osvojit si žádanou kompetence.

2.2.1 Aplikace metod

2.2.1-I

V oblasti metod a forem práce je vybaven na státem očekávané úrovni teoretickými znalostmi.

Je schopen posoudit vhodnost jednotlivých metod pro různé věkové skupiny žáků i různé výukové situace a vnímá jejich různý dopad na žáka.

Díky dílčím praktickým zkušenostem v práci se žáky je mu zřejmý vztah mezi výběrem metody a formy práce se žáky a vzdělávacími cíli.

2.2.1-II

K naplňování vzdělávacích cílů **volí** podle charakteru vzdělávacího obsahu **účinné moderní přístupy a metody** vyučování a učení. Jeho práce s žáky je z hlediska využití metod dostatečně pestrá. Zvládá procesy transformace poznání oboru do obsahu vzdělávání, tj. dokáže strukturovat učivo, dbá na provázanost učiva, rozpoznává a zohledňuje učivo obtížné pro žáky, zprostředkovává informace nad rámec základního učiva. Aktivně vyhledává nové příležitosti k učení žáků.

Vede žáky k porozumění obsahu učiva v souvislostech. Poukazuje na možné aplikace a na praktické využití poznatků nabytých ve škole. Vede žáky k chápání učiva přesahujícího jednotlivé předměty. Při volbě metod je schopen kriticky zhodnotit své osobnostní předpoklady.

2.2.1-III

V oblasti aplikace metod a forem výuky je uznávanou autoritou mezi kolegy, žáky i rodiči. Díky svému nadhledu nad ŠVP a hluboké znalosti očekávaných výstupů oboru dokáže volit vhodné metody k jejich naplňování. Své teoretické znalosti i praktické dovednosti v oblasti metod práce se žáky zúročuje ve prospěch své školy, v této oblasti vede své kolegy. Jeho pomoc v této oblasti je vyhledávána a kolegy akceptována. Podílí se na tvorbě metodiky práce ve svém předmětu v návaznosti na cíle školy formulované v ŠVP.

2.2.1-IV

Systematicky sleduje nejnovější didaktické trendy v oblasti podpory procesů učení, je zapojen do výzkumu a navrhuje inovace včetně metodických opor pro výuku, které jsou využívány při změnách národních kurikulárních dokumentů. Podílí se na tvorbě, úpravách a pilotním ověřování národních kurikulárních dokumentů. Teoreticky rozvíjí aktuálně akceptované metodické a didaktické postupy, v této oblasti publikuje, pracuje na národních či mezinárodních projektech. Podílí se na mezinárodních aktivitách v této oblasti.

2.2.2 Motivace k učení

2.2.2-I

Je obeznán s metodami motivace žáků. Má dílčí zkušenosti v jejich uplatňování.

2.2.2-II

Vhodně motivuje žáky k učení, aktivizuje jejich zájem o poznání. Účinně posiluje vnitřní motivaci žáků, tj. zprostředkovává žákům smysl učebních činností, propojuje učení s reálnými životními situacemi i s osobními představami a prožitky žáků; systematicky žáky vede k rozvoji kritického myšlení a k efektivní práci s informacemi.

2.2.2-III

V oblasti motivace žáků má nadstandardní znalosti i dovednosti, které prokazatelně zúročuje ve vlastní práci se žáky. Sleduje trendy v této oblasti a cíleně se v ní vzdělává. Dokáže kolegům vysvětlit účinnost svých postupů při motivaci žáků k učení a předává jim potřebné informace a podílí se tak na rozvoji jejich schopností v této oblasti.

2.2.2-IV

Navrhuje a testuje nové tvůrčí přístupy pro kognitivní aktivizaci žáků, pro zvýšení jejich vnitřní motivace a pro rozvoj kompetence k učení. V této oblasti působí jako lektor dalšího vzdělávání, publikuje či přednáší nebo se podílí se na výzkumu v této oblasti.

2.2.3 Diferenciace a individualizace

2.2.3-I

Po teoretické stránce zvládá metody uplatňované ve školách při individualizační práci se žáky se SVP a díky dílčím praktickým zkušenostem je schopen je ve své praxi uplatňovat.

2.2.3-II

Volí způsoby **diferenciace a individualizace** výuky a výchovy dle možností a potřeb konkrétních žáků. Na základě analýzy výsledků výukového procesu modifikuje v případě potřeby individuální vzdělávací plán žáka ve vztahu k jeho dalšímu rozvoji. Podílí se na projektech individualizace výuky, které škola koordinuje.

2.2.3-III

Rozpozná účinnost zvoleného způsobu diferenciace a individualizace výuky a umí jejich volbu zdůvodnit a vysvětlit. Monitoruje opatření pro žáky s individuálními vzdělávacími potřebami v předmětu a na základě zjištění navrhuje vhodné změny a následně je zapracovává. Kolegům je partnerem v roli odborného garanta či odborného pracovníka v této oblasti.

2.2.3-IV

Je zapojen do vývoje nových diagnostických či analytických postupů pro zjištění vzdělávacích potřeb žáků, inovativně přistupuje k přípravě metodik tvorby individuálních vzdělávacích plánů. Podílí se na projektech zajišťujících péči o žáky se SVP na regionální, případně celostátní úrovni.

2.2.4 Práce s talenty

2.2.4-I

Práci s talentovanými žáky vnímá jako podstatnou část své budoucí práce. Vysoce talentované žáky vnímá jako skupinu vyžadující specifický přístup. Je teoreticky vybaven znalostmi metod a přístupů pro motivaci a vedení nadaných a talentovaných žáků.

2.2.4-II

Rozpozná **talentované žáky** a ve spolupráci s kolegy o rozvoj jejich talentu odpovídajícím způsobem cíleně, trvale a s dobrými výsledky pečuje. Motivuje a připravuje nadané žáky k účasti v soutěžích a přehlídkách.

2.2.4-III

Je zkušený v práci s talentovanými žáky, zvládá v praxi metody vhodné pro jejich podporu. V oblasti práce s talenty dosahuje výborných výsledků. Jejich individuální přípravě se systematicky věnuje. Je garantem přípravy žáků na soutěže. Monitoruje nabídky soutěží a motivuje žáky k účasti v nich. Koordinuje práci kolegů, kteří žáky na soutěže připravují.

2.2.4-IV

Přípravě a realizaci akcí cíleně zaměřených na talentované žáky se věnuje na regionální či národní úrovni. Je tvůrcem zadání v soutěžích, zasedá v porotách, doprovází týmy žáků na mezinárodní soutěže.

2.2.5 Školní projekty

2.2.5-I

Zvládá pravidla pro úspěšnou práci na projektech. Je schopen pracovat v projektových týmech a zastávat v nich stanovené úkoly.

2.2.5-II

Podílí se na projektech, které jsou součástí ŠVP. Po odborně i metodické stránce je schopen zajistit související dílčí úkoly.

2.2.5-III

V oblasti tvorby a realizace školních projektů patří ve své škole k hlavním iniciátorům. Díky svému nadhledu dokáže koordinovat dílčí projektové aktivity. Odpovídá za jejich průběh a výsledky.

2.2.5-IV

Je členem řešitelských skupin IPn a IPO, pracuje v hodnotitelských komisích národních projektů, je zpracovatelem metodik pro žadatele a příjemce podpory.

2.3 HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ UČENÍ

Učitel hodnotí průběh a výsledky učení žáků s využitím relevantních aktuálních poznatků. Dbá na odbornou a věcnou správnost učení žáků. Hodnocení žákovy práce provádí dle jasných kritérií a vztahuje je k cílům učení. Přihlíží k individuálním možnostem žáka.

2.3.1 Teorie hodnocení

2.3.1-I

Orientuje se v základních metodách hodnocení práce žáka. Rozumí souvislostem mezi cíli učení a hodnocením žáků. Chápe rozdíl mezi hodnocením sumativním a formativním. Má dílčí zkušenosti v jeho využívání. Umí vhodně klást otázky.

2.3.1-II

Naplňuje vnitřní školní pravidla související s **hodnocením práce a výsledků žáků**. Dává podněty k jejich úpravám, je-li to potřeba. Ve své práci účinně využívá různé metody hodnocení práce žáka a jeho výsledků. Hodnocení žáka vztahuje k cílům učení stanoveným v ŠVP. Vyhodnocuje vhodnost použití zvolených metod pro dílčí výukové situace. Vhodně uplatňuje sumativní a formativní hodnocení. Výsledky hodnocení sděluje žákům.

2.3.1-III

Aktivně sleduje vývoj a trendy v oblasti hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání žáků. V této oblasti je zkušeným odborníkem. Dokáže popsat důvody své volby způsobu hodnocení práce žáka a jeho výsledků. Podílí se na zvyšování kultury hodnocení ve své škole. S cílem zvýšení kvality práce své školy organizuje společná šetření ověřující výsledky žáků v rámci školy.

2.3.1-IV

Podílí se jako autor či expert, resp. oponent, na přípravě a vyhodnocování celoplošných a výběrových šetření směřujících k ověřování průběhu a výsledků vzdělávání na systémové úrovni. Rozpracovává a ověřuje různé podoby formativního i sumativního hodnocení, navrhuje nové postupy hodnocení, které podporují žákovy sebehodnocení. Navrhuje a ověřuje inovativní způsoby sběru dat pro posílení formativní funkce hodnocení na národní úrovni. Prostřednictvím akčního výzkumu ověřuje nové přístupy k hodnocení žáků.

2.3.2 Kritéria hodnocení

2.3.2-I

Po teoretické stránce je připraven formulovat kritéria pro hodnocení dílčích činností žáků. Kritéria hodnocení umí používat.

2.3.2-II

K hodnocení práce žáků **využívá jasná kritéria** stanovená školou (ŠVP, předmětové komise, metodická sdružení) a tato kritéria vhodně rozvíjí. Pro dílčí cíle učení stanovuje kritéria popisující žádoucí výsledek vzdělávání. Vytváří příležitosti k tomu, aby se na formulaci kritérií hodnocení podíleli žáci.

2.3.2-III

Vzhledem ke svým znalostem vazeb mezi cíli a hodnocením vzdělávání v rámci ŠVP se ve škole podílí na tvorbě kritérií hodnocení práce žáků. Zastává ve škole v oblasti aplikace kritérií hodnocení průběhu a výsledků hodnocení žáků roli mediátora směrem k žákům a rodičům.

2.3.2-IV

Prokazatelně se dlouhodobě zabývá otázkami hodnocení a problematikou tvorby kritérií. V této oblasti publikuje, působí jako lektor, metodik apod.

2.3.3 Nástroje k hodnocení

2.3.3-I

Je schopen využívat dostupné nástroje sloužící k hodnocení průběhu práce žáků a jejich výsledků. Bezpečně se orientuje v problematice vedení a hodnocení žákovských portfolií. Má základní znalosti v oboru testologie.

2.3.3-II

Ve své práci **účinně využívá vhodné nástroje hodnocení** průběhu, pokroku a výsledků práce žáků.

K hodnocení využívá dostupnou techniku a pomůcky (ICT, audio, video, foto i písemné záznamy, pozorovací archy, žákovská portfolia).

Průběžně shromažďuje formou výběrových portfolií data dokumentující výsledky vzdělávání i průběžný pokrok svých žáků.

2.3.3-III

V oblasti tvorby a aplikace kritérií při hodnocení žáků má nadstandardní znalosti a zkušenosti, které mu umožňují navrhovat a ověřovat na úrovni školy inovativní způsoby nových nástrojů sběru dat pro posílení formativní funkce hodnocení. Připravuje a realizuje hodnocení výsledků ve své vzdělávací oblasti, vyhodnocuje je a zpracovává doporučení vedoucí ke zlepšení výsledků žáků školy.

2.3.3-IV

Na systémové úrovni se podílí na tvorbě nástrojů pro hodnocení. Podílí se na tvorbě a úpravách vzdělávacích standardů a nástrojů pro jejich hodnocení. Spolupracuje s ČŠI při hodnocení škol.

2.3.4 Hodnocení jako zpětná vazba

2.3.4-I

Zvládá techniku hodnocení spočívající v podání popisné zpětné vazby žákovi. Umí formulovat hodnocení tak, aby obsahovalo i doporučení, která povedou ke zlepšení výsledků žáka.

2.3.4-II

Poskytuje žákům průběžnou **popisnou zpětnou vazbu** zaměřenou na procesy žákova učení při dosahování vzdělávacích cílů stanovených v ŠVP. Jeho hodnocení obsahuje i doporučení ke zlepšení žáka.

2.3.4-III

Díky svým nadstandardním teoretickým znalostem, praktickým dovednostem a zkušenostem zpracovává pro potřeby školy výsledky interního i externího hodnocení žáků a navrhuje opatření pro zlepšení jejich výsledků.

V rámci svého předmětu či školy monitoruje „přidanou hodnotu“. Na základě výsledků monitoringu navrhuje předmětové komisi, resp. vedení školy, vhodné změny ve výuce. V rámci svého předmětu interpretuje výsledky externího testování, připravuje na jejich základě návrhy opatření pro své kolegy ve škole a kontroluje jejich plnění.

2.3.4-IV

Monitoruje a analyzuje výsledky testování v rámci ČR, interpretuje jejich výsledky, navrhuje postup k eliminaci negativních trendů.

2.3.5 Hodnocení kompetenčního rozvoje žáků

2.3.5-I

Je seznámen s teorií hodnocení rozvoje klíčových kompetencí žáků. Má v této oblasti dílčí praktické zkušenosti. Je seznámen se standardy hodnocení rozvoje klíčových kompetencí (až budou připraveny).

2.3.5-II

Umí pracovat se standardy **hodnocení rozvoje klíčových kompetencí** (až budou připraveny). Dokáže využívat předem připravených nástrojů k vyhodnocování úrovně dosažených kompetencí jednotlivých žáků.

2.3.5-III

Bezpečně zvládá techniky hodnocení kompetenčního rozvoje žáků. Dokáže je popsat a vysvětlit.

U svých kolegů se podílí na rozvoji schopnosti hodnotit kompetenční rozvoj žáků. Ve škole iniciuje procesy vedoucí k hodnocení kompetenčního rozvoje jako akceptované celoškolní strategie.

2.3.5-IV

Z pozice lektora či metodika se věnuje hodnocení kompetenčního rozvoje, v této oblasti publikuje. Účastní se pedagogického výzkumu.

2.3.6 Hodnocení vzhledem k možnostem žáků

2.3.6-I

Uvědomuje si nutnost přizpůsobit hodnocení individuálním možnostem žáků a je připraven to při své práci se žáky respektovat.

2.3.6-II

Ve své práci **zohledňuje při hodnocení žáků jejich individuální možnosti**. Vhodně zvolenou formou hodnocení a průběžným poskytováním zpětné vazby pozitivně motivuje každého jednotlivého žáka k další práci a k dalšímu zlepšování.

2.3.6-III

Soustavně se vzdělává v oblasti práce se žáky, kteří vyžadují individuální přístup v hodnocení. Ve škole nastavuje systémy nediskriminačního hodnocení žáků se SVP s ohledem na jejich pochopení ze strany dotčené skupiny žáků. Na základě svých zkušeností a znalostí dané problematiky pomáhá svým kolegům nastavovat systémy hodnocení chování a výsledků vzdělání u konkrétních žáků. S ohledem na kontext školy či regionu je schopen navrhnout efektivní způsoby hodnocení a intervence. V této oblasti je kolegům akceptovaným rádcem.

2.3.6-IV

Podílí se na implementaci problematiky individuálních potřeb žáků do vzdělávacích dokumentů, koncepcí, učebnic a výukových programů. Inicjuje a vede setkávání učitelů s cílem výměny informací v oblasti diferenciací výuky a vzdělávání a jejího hodnocení.

2.4 VÝCHOVA ŽÁKŮ K HODNOCENÍ VLASTNÍ PRÁCE

Učitel rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k hodnocení vlastní práce i práce ostatních. Vede je k odpovědnosti za průběh a výsledky vlastního učení.

2.4.1 Rozvoj schopností hodnotit

2.4.1-I

Ovládá teorii potřebnou k rozvoji schopností žáků hodnotit vlastní práci a práci spolužáků.

2.4.1-II

Do výuky cíleně zařazuje činnosti vedoucí k rozvoji **schopnosti žáků hodnotit** práci ostatních a sebehodnotit vlastní práci.

2.4.1-III

Disponuje širokým rejstříkem metod, které rozvíjejí u žáků schopnosti hodnocení a sebehodnocení. V této oblasti je rádcem svým kolegům. Díky jeho působení se výchova k hodnocení a sebehodnocení stává úspěšnou celoškolní strategií.

2.4.1-IV

V oblasti výchovy žáků k hodnocení vlastní práce i k hodnocení práce spolužáků publikuje, působí jako lektor. Podílí se na rozvoji teorie v této oblasti.

2.4.2 Práce s portfoliem

2.4.2-I

Rozumí podstatě práce se žákovským portfoliem, vnímá jeho důležitost pro monitorování průběhu učení žáků. Je teoreticky připraven pro úspěšné vedení žáků k práci s jejich rozvojovými portfolii. V tvorbě portfolia a práce s ním má potřebné zkušenosti, které je připraven dále rozvíjet a využívat v aktivní učitelské práci se žáky.

2.4.2-II

Vede žáky k tomu, aby shromážďovali autentické produkty, které dokumentují jejich pokrok v učení. Vede je k **aktivní práci s žákovským portfoliem**.

2.4.2-III

Ovládá metodologii práce s portfolii, dokáže zdůvodnit přínosy práce s portfoliem. Příkladně pracuje se žákovskými portfolii, inspiruje k tomu své kolegy, tvoří školní metodiku a pomocné materiály k této problematice.

2.4.2-IV

Vytváří obecně použitelné metodiky práce se žákovskými portfolii. Působí jako aktivní lektor, v oblasti portfolii publikuje, spolupracuje s fakultami vzdělávajícími učitele apod.

2.4.3 Práce s osobními cíli

2.4.3-I

Na základě vlastní zkušenosti umí zprostředkovat žákům základní principy práce s osobními cíli.

2.4.3-II

Vede žáky ke **stanovení osobních cílů** v učení přiměřených v obsahu i horizontu plnění možnostem žáka. Pomáhá žákům nastavit opatření vedoucí k naplnění těchto cílů. Poskytuje prostor pro vyhodnocení pokroku a motivuje žáky k práci s cíli.

2.4.3-III

Ve své práci se žáky dlouhodobě a s dobrými výsledky vede žáky ke stanovení individuálních cílů. Využívá svých zkušeností i hlubokých teoretických znalostí v této oblasti.

Ve škole je iniciátorem postupů vedoucích k přijetí filozofie práce s osobními cíli jako celoškolské strategie. Je formálním či neformálním mediátorem v oblasti diferenciací výuky a hodnocení.

2.4.3-IV

Věnuje se teorii i praxi plánování včetně plánování osobních cílů v kurikulárním kontextu.

Věnuje se osvětové činnosti v oblasti osobního plánování cílů vzdělávání žáků, provádí v této oblasti plošná i výběrová šetření, která vyhodnocuje.

Je tvůrcem či spolutvůrcem metodik pro práci s osobními cíli pro různé věkové kategorie žáků.

2.5 REFLEXE

Učitel systematicky reflektuje procesy plánování, vlastní výuku a její dopad na žáky s cílem zkvalitnit svoji práci a zvýšit tak efektivitu žákovu učení.

2.5.1 Reflexe v práci učitele

2.5.1-I

Reflexi vlastní práce vnímá jako zásadní součást své práce. Po teoretické stránce je obeznán s PDCA cyklem a je připraven ho ve své pedagogické praxi využívat. Je připraven systematicky shromažďovat a využívat zdroje, které mu budou pomáhat reflektovat vlastní výuku.

2.5.1-II

Průběžně **vyhodnocuje svou pedagogickou činnost** tak, že porovnává plánované cíle vzdělávání a dosažené výsledky učení žáků a ve vztahu k nim identifikuje a analyzuje součásti své práce, které mají na výsledky žákovu učení vliv. Využívá vhodných reflektivních strategií a technik zahrnujících zpětnou vazbu vedení, kolegů, rodičů, žáků a dalších partnerů školy. Opírá se o nové poznatky a rozšiřuje spektrum používaných reflektivních strategií a technik, využívá poradenství. Je otevřený pro koučování a mentoring.

2.5.1-III

Ve své škole se zabývá problematikou kvality a efektivity pedagogické práce - vyhodnocuje pedagogickou činnost kolegů na jemu svěřeném úseku nebo na úrovni školy a poskytuje jim zpětnou vazbu. Učí ostatní, jak využívat reflexi vlastní práce pro svůj osobní rozvoj a pro průběžné zlepšování výsledků učení svých žáků. Je odpovědný za dílčí výsledky vzdělávání školy, hodnotí výsledky na úrovni školy a identifikuje příležitosti rozvoje práce školy. Navrhuje úpravy v postupech reflexe v praxi učitelů a vhodné vzdělávací akce pro učitele školy.

2.5.1-IV

Dlouhodobě se věnuje otázkám kvality práce učitelů, má v této oblasti bohaté zkušenosti. Vytváří plošně využitelné evaluační a autoevaluační nástroje pro zvyšování kvality.

2.5.2 Inovace

2.5.2-I

Akceptuje průběžně další vzdělávání, samostudium, sdílení zkušeností a síťování jako samozřejmou doživotní součást své práce v pozici učitele.

2.5.2-II

Má kreativní a konstruktivně kritický **přístup k inovacím**. Na základě reflexe výuky a s oporou o praktickou zkušenost i soudobě teoretické znalosti upravuje svou práci se žáky.

2.5.2-III

Díky prokazatelně doložitelné kvalitě své práce navrhuje opatření vedoucí ke zlepšení výsledků vzdělávání ve své škole. Je iniciátorem změn a akcelerátorem inovací ve své škole. Zavádění inovací ve škole koordinuje.

2.5.2-IV

Pomáhá ostatním školám při zavádění a vyhodnocování inovací.

2.6 KLIMA

Učitel ovlivňuje prostředí pro učení a klima třídy s cílem vytvořit co nejlepší podmínky pro učení žáků a jejich stálé zlepšování. Podporuje sociální klima založené na vzájemném respektu a spolupráci.

2.6.1 Management třídy

2.6.1-I

Po teoretické stránce je připraven na zvládnání činností v oblasti managementu třídy. Má dílčí zkušenosti z této oblasti, na které je schopen ve své praxi dále navázat.

2.6.1-II

Zvládá **management třídy** a na potřebné úrovni řídí chod třídy. Jedná v souladu s vnitřními normami školy a vyžaduje jejich plnění od žáků. Vhodným způsobem dokáže působit na žáky, kteří tyto normy neplní. Udrží pořádek a kázeň žáků, v plné šíři uplatňuje pochvaly a výchovná opatření, která je schopen účinně obhájit.

2.6.1-III

V oblasti práce s žáky, řešení konfliktů mezi žáky, uplatnění vnitřních norem školy pro řešení nestandardních situací ve třídě je díky svým zkušenostem rádcem svým kolegům. Aktivně se podílí na tvorbě či úpravách vnitřních norem a pravidel fungování školy.

2.6.1-IV

Problematicke klimatu školy a žákovských kolektivů se systematicky věnuje a v této oblasti publikuje, lektoruje, působí jako kouč či mentor.

2.6.2 Problémy v chování žáků

2.6.2-I

Na teoretické úrovni je seznámen s problémy v chování žáků a možnostmi přístupu k jejich řešení. Disponuje dílčími praktickými zkušenostmi v této oblasti a je připraven je ve své aktivní pedagogické práci rozvíjet. Je obeznámen s technikou plošných šetření směřujících k identifikaci problémů v chování žáků. Ovládá zásady tvorby anket a dotazníkových šetření.

2.6.2-II

Rozpozná **problémy v chování žáka** ve vztazích mezi žáky a je schopen je řešit, případně se obrátit na kompetentní osobu ve škole, pokud řešení problému přesahuje jeho možnosti. Ve své práci využívá anket a dotazníkových šetření směřujících k diagnostice vztahů ve své třídě. V případě plošných šetření probíhajících v jeho třídě aktivně spolupracuje s pracovníky odborných pracovišť.

2.6.2-III

Mezi učiteli i žáky školy zastává formální či neformální pozici, která mu umožňuje vstupovat do konfliktů ve třídě a díky jeho intervenci se daří tyto konflikty řešit. Je přirozeným spolupracovníkem třídních učitelů, výchovného poradce či vedení školy.

2.6.2-IV

Problematicke vztahů mezi žáky, konfliktů a jejich řešení se věnuje z pozice lektora, kouče či mentora.

2.6.3 Atmosféra mezi žáky

2.6.3-I

Spolupráci mezi žáky vnímá jako podstatnou okolnost ovlivňující průběh a výsledky učení žáků. Má dostatečné teoretické znalosti i dílčí praktické dovednosti, které mu umožní vytvářet pro podporu soudržnosti vhodné příležitosti a oceňovat vzájemnou pomoc mezi žáky.

2.6.3-II

U žáků cíleně vytváří pocit sounáležitosti se školou.

U žáků vytváří **prostředí studijní atmosféry**. Podporuje motivaci žáků k učení a brání ve třídě projevům, které by zpochybňovaly aktivní zapojení žáků do práce v hodině.

2.6.3-III

Podpoře soudržnosti žáků se věnuje dlouhodobě a s prokazatelně dobrými výsledky. Má k tomu odpovídající teoretické znalosti i praktické zkušenosti. Svě zkušenosti předává kolegům např. formou interních školení či individuálních konzultací.

2.6.3-IV

V oblasti rozvoje vzájemných pozitivních vztahů žáků ve třídě působí jako lektor, kouč či mentor, případně se podílí na výzkumné činnosti v této oblasti.

2.6.4 Podpora rovnosti

2.6.4-I

Rovný přístup k žákům akceptuje jako jeden ze základních principů práce učitele. Je připraven ho ve své pedagogické praxi uplatňovat.

2.6.4-II

Vytváří **prostředí rovnoprávné pro všechny žáky**. Vede žáky ke vzájemnému respektu. Ke všem žákům přistupuje bez předsudků a svým přístupem k nim šíří atmosféru vzájemné důvěry a spolupráce.

2.6.4-III

Sleduje aktuální informace v této dynamicky se rozvíjející oblasti práce učitele a seznamuje s nimi kolegy.

Ve škole se podílí na řešení nepříznivých situací.

2.6.4-IV

Problematické práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ve třídě a jejich řešení se věnuje z pozice lektora, kouče či mentora.

2.6.5 Prostředí

2.6.5-I

Zná psychohygienické zásady vytváření podmínek pro učení žáků a dosahování co nejlepších výsledků; umí jim přizpůsobit prostředí učebny, resp. prostoru, v němž probíhá výuka, její uspořádání, bezpečnost a vybavení.

2.6.5-II

Prostředí učebny, resp. prostoru, v němž výuka probíhá, vnímá jako faktor přímo ovlivňující kvalitu vzdělávání a výsledky žáků. Vybavení, uspořádání, zařízení, bezpečnost a výzdobu přizpůsobuje činnostem se žáky.

2.6.5-III

Na úrovni školy se podílí na tvorbě a naplňování společné koncepce vnitřního prostředí školy. V této oblasti koordinuje činnost dalších učitelů, analyzuje příčiny a navrhuje opatření ke zlepšení.

2.6.5-IV

Systematicky se věnuje problematice zlepšování podmínek pro učení žáků a navrhuje různá inovativní opatření ke zlepšení učebního prostředí.

Dokument Standard učitele používá jednotný termín „žáci“. V případě mateřských škol je tím myšleno „dětí“, v případě VOŠ je míněno „studenti“. Termínem „rodič“ je míněn kromě rodiče i zákonný zástupce. Pojmy zahrnují muže a stejně tak i ženy bez rozdílu. Standard učitele obsahuje tyto části: Profesní etika, Učitel a jeho profesní Já, Učitel a jeho žáci, Učitel a jeho okolí.

Kariérní systém učitelů byl vytvořen v rámci IPn Kariérní systém (reg. č. CZ.1.07/4.1.00/33.0002), který byl realizován od 15. 3. 2012 do 31. 3. 2015. Dílčí výstupy projektu byly pilotovány. Více informací naleznete na www.nidv.cz a www.karieraucitelu.cz.

